

70 godina
1945.
2015.

HRVATSKI ŠUMARSKI
INSTITUT

MONOGRAFIJA

impresum

Izdavač – Publisher

Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko –
Croatian Forest Research Institute, Jastrebarsko
10450 Jastrebarsko, Cvjetno naselje 41,
HRVATSKA (CROATIA)
Tel. ++385 (01) 6273-000;
Fax ++385 (01) 6273-035
e-mail: ured@jaska.sumins.hr

Za izdavača – For Publisher

dr. sc. Dijana Vuletić

Glavni urednik – Chief Editor

dr. sc. Tomislav Dubravac

Tehnička urednica – Technical Editor

dr. sc. Martina Tijardović

Uređivački odbor – Editorial board

dr. sc. Milan Pernek
dr. sc. Mladen Ivanković
dr. sc. Nenad Potočić
dr. sc. Hrvoje Marjanović
dr. sc. Tamara Jakovljević
dr. sc. Silvija Krajter Ostoić
mr. sc. Miljenko Županić
Ivica Čehulić, dipl. ing. šum.
Fikret Ahmetović, dipl. iur.

Jezični savjetnici – Linguistic advisers

dr. sc. Ivana Matas Ivanković – hrvatski jezik

Korektura – Proofreading

Autori – Authors

Fotografije – Photos

Hrvatski šumarski institut

Grafička priprema – Prepress

DENONA d.o.o., Zagreb, Ivanićgradska 22

Dizajn naslovnice – Front cover design

DENONA d.o.o., Zagreb, Ivanićgradska 22

Naklada – Print run

500

Tisak – Printed by

DENONA d.o.o., Zagreb, Ivanićgradska 22

ISBN 978-953-7909-01-7

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod
brojem 000918106.

Tiskanje monografije potpomogla Hrvatska komora
inženjera šumarstva i drvne tehnologije - HKIŠDT

SADRŽAJ

UVODNE RIJEČI	9
Ministar znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Vedran Mornar	11
Ministar poljoprivrede gosp. Tihomir Jakovina, dipl. ing.	13
Akademik Slavko Matić, prof. emer., dr. h. c.	15
Predsjednik Upravnog vijeća prof. dr. sc. Jura Čavlović	19
PREDGOVOR	23
Glavni urednik dr. sc. Tomislav Dubravac	25
DIREKTORI / RAVNATELJI / OSNIVAČI INSTITUTA	29
POVIJEST RAZVOJA INSTITUTA	41
Osnivanje i razvoj šumarskih znanstvenoistraživačkih ustanova od 1945. do 1974. i uloga Šumarskog instituta, Jastrebarsko od 1974. do 2004.	43
Tipološka istraživanja u Hrvatskoj	56
REGIONALNI RAZVOJ HRVATSKOGA ŠUMARSKOG INSTITUTA OD 2004. DO 2010.	61
INSTITUT ZA BUDUĆNOST	71

ZNANSTVENI ZAVODI I ODJELI	85
ZAVOD ZA GENETIKU, OPLEMENJIVANJE ŠUMSKOG DRVEĆA I SJEMENARSTVO	87
ZAVOD ZA EKOLOGIJU ŠUMA	97
ZAVOD ZA UZGAJANJE ŠUMA	108
ZAVOD ZA ZAŠTITU ŠUMA I LOVNO GOSPODARENJE	121
ZAVOD ZA UREĐIVANJE ŠUMA I ŠUMARSKU EKONOMIKU	135
ZAVOD ZA MEĐUNARODNU ZNANSTVENU SURADNJU JUGOISTOČNE EUROPE – EFISEE	154
ISTRAŽIVAČKI CENTRI	157
ODJEL ZA LABORATORIJSKA ISPITIVANJA	161
ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA	166
ODJEL RASADNIČKE PROIZVODNJE	168
ZNANSTVENA I STRUČNA DJELATNOST (PROGRAMI, PROJEKTI I SURADNJA)	175
IZDAVAČKA DJELATNOST	191
KNJIŽNICA INSTITUTA	193
ZNANSTVENI I STRUČNI ČASOPISI, KNJIGE, MONOGRAFIJE, BIBLIOGRAFIJE	195
POPULARIZACIJA ZNANOSTI	203
DJELATNICI INSTITUTA	215

PREDGOVOR

Glavni urednik Monografije dr. sc. Tomislav Dubravac

Pred Vama je monografija pod nazivom Monografija Hrvatskoga šumarskog instituta 1945. – 2015. koju objavljujemo povodom obilježavanja 70. obljetnice znanstvenoistraživačkog rada Hrvatskoga šumarskog instituta. Monografija Hrvatskoga šumarskog instituta rezultat je nastojanja da se pregledno i na jednome mjestu predstave najvažniji tragovi hrvatskoga znanstvenoistraživačkog rada Instituta u povijesnoj vertikali u rasponu od sedam desetljeća. No, isto tako prigoda je da Vam predstavimo sadašnje aktivnosti našega rada te u kratkim crtama prikazemo izazove koji nas očekuju u neposrednoj budućnosti.

Obilježavanja obljetnica svojevrsan su „pogled u retrovizor” te uvijek prigoda za rezimiranje i promišljanje onoga što smo učinili u prošlosti, tako i ovih sedam desetljeća našega djelovanja traži svoju podvučenu crtu i rečenice koje počinju s „Napravili smo...”, „Osmislili smo...”, „Odradili smo...”

Hrvatski šumarski institut rodio se koncem jednoga velikog rata, rastao u poraću i obnovi, cvjetao u nekim svojim zlatnim vremenima, s veseljem dočekaosamostaljenje Republike Hrvatske, s radošću dočekivao nove mlade znanstvenike i ispraćao one zrele. Tijekom vremena Institut se prilagođavao povijesnim okolnostima i uvjetima složenih društveno-političkih uređenja, različitim ustrojima šumarstva i sustava financiranja znanstvenoistraživačke djelatnosti uzimajući u obzir zahtjeve novog stoljeća. Vremena i okolnosti su se mijenjale, ali se Institut ne samo održao, nego je uspio istodobno i postupno unaprijediti svoju znanstvenu djelatnost, potencijal i ugled u šumarskoj struci i znanosti, kako u Hrvatskoj, tako i na međunarodnoj razini. Od utemeljenja (1945.), kada je bio nukleus okupljanja i organiziranoga znanstvenoistraživačkog rada u šumarstvu, do danas se ciljevi i zadaće nisu znatnije promijenili, kao ni potrebe prostora kojemu je Institut okrenut, sredine u kojoj je i zbog koje je utemeljen. Tijekom protekloga sedamdesetogodišnjeg rada i razvoja, mijenjajući svoj naziv, sjedište i ustrojstvo, prilagođavajući se okolnostima, zadržao je svoje temeljne ciljeve:

aktivnost u razvoju šumarskih znanosti i produbljivanju znanstvenih spoznaja u šumarstvu; usku povezanost s operativom u primjeni rezultata istraživanja radi unapređenja gospodarenja, zaštite i obnove šuma, očuvanja biološke raznolikosti naših šuma držeći se temeljnoga kreda šumarstva, potrajnoga gospodarenja; brigu za razvoj i usavršavanje mladih znanstvenika i istraživača; unapređenje suradnje s domaćim i inozemnim ustanovama i udrugama; obavljanje dijela javnih ovlasti u gospodarenju šumama; povećanje ulaganja u objekte i nabavu nove znanstvene opreme; unapređenje izdavačke djelatnosti te u najnovije vrijeme prilagodbu izazovima ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

Tijekom proteklog razdoblja objavljene su dvije monografije, prva 1985. godine i druga 2005. godine, a ova pred vama rezultat je sublimiranja prethodnih dviju te daje nastavak najvažnijih aktivnosti Instituta, ostvaren u međuvremenu, promatran kroz rad njezinih aktualnih dionika. Najnovijom *Monografijom* želimo održati kontinuitet te ujedno odati zahvalnost našim prethodnicima.

Stoga se koristimo prigodom da se prisjetimo tragične prometne nesreće 10. veljače 1998. godine, kada je smrtno stradalo pet znanstvenika Instituta i jedan Šumarskog fakulteta u Zagrebu, dok su dva znanstvenika Instituta teško povrijeđena. Poginuli su: dr. sc. Nikola Komlenović, znanstveni savjetnik, dr. sc. Branimir Mayer, znanstveni savjetnik, dr. sc. Petar Rastovski, znanstveni savjetnik, mr. sc. Zlatko Perić, asistent, mr. sc. Goran Bušić, asistent i prof. dr. sc. Ante Krstinić, redoviti profesor Šumarskog fakulteta u Zagrebu. Teško povrijeđeni dr. sc. Karmelo Poštenjak i dr. sc. Valentin Roth oporavili su se te nedugo nakon toga i doktorirali. Taj tragični događaj duboko je potresao cijelu hrvatsku znanost, visoku naobrazbu i šumarsku praksu. Izgubili smo ugledne znanstvenike koji su bili pravi poslanici i promicatelji šumarske znanosti i prakse te istine o Hrvatskoj prije, tijekom i nakon Domovinskog rata. S ovih nekoliko rečenica želimo izraziti duboku zahvalnost i dužno poštovanje našim dragim kolegama i prijateljima.

Obilježavanje 70. obljetnice Hrvatskoga šumarskog instituta (1945. – 2015.) održava se u godini kada hrvatsko šumarstvo obilježava vrlo važne događaje: 250. obljetnicu i dugu tradiciju organizirane šumarske struke i znanosti na ovim prostorima, 155. obljetnicu šumarske nastave u Hrvatskoj (1860. – 2015.), 169 godina djelovanja Hrvatskoga šumarskog društva i 138 godina kontinuiranog izlaženja Šumarskog lista.

Obilježavanje 70. obljetnice Hrvatskoga šumarskog instituta i spomenutih obljetnica hrvatskog šumarstva prilika je da zahvalimo i odamo dužno poštovanje našoj šumarskoj struci i praksi, kolegama sa Šumarskog fakulteta u Zagrebu te mnogobrojnim

državnim i javnim ustanovama za neprekidnu uspješnu suradnju, brigu o razvoju znanstvenoistraživačkih ustanova i pomoć pri usavršavanju novih istraživača.

Prilikom pisanja *Monografije* posebno smo vodili računa o tome da ne opterećujemo čitatelje, pa i sam tekst, nabranjem suvišnih, irelevantnih i nezanimljivih podataka. Nastojali smo, također, „razbiti” jednolično nizanje i vezu između godina/odrednica, ali i dosljedno pratiti slijed događaja. Odabrana poglavlja prate povijesni slijed utemeljenja i razvoja Instituta, dosadašnje direktore/ravnatelje, strategiju razvoja Instituta u budućnosti, organizacijsku strukturu Instituta po Zavodima i Odjelima s aktualnim djelatnicima te po drugim organizacijskim jedinicama, znanstvenu i stručnu djelatnost Instituta, izdavačku djelatnost. Posljednje stranice *Monografije* rezervirali smo za abecedni popis svih dosadašnjih zaposlenika. Ako je netko u popisu izostavljen, dugujemo ispriku.

Uređivački odbor i Uredništvo trudili su se da publikacija prikaže što potpuniju sliku o znanstvenim ustanovama koje su prethodile Hrvatskomu šumarskom institutu kao njihovu baštiniku i sljedniku. Izradom *Monografije* rukovodilo je Uredništvo, glavni i tehnički urednik.

Zahvaljujući svima koji su zaslužni za dosadašnji uspješan rad i razvoj ove institucije, imamo priliku ponosno se osvrnuti na godine iza nas i dostojno obilježiti ovaj vrijedan jubilej. Trudit ćemo se na najbolji način odraditi povjerenu nam zadaću u sadašnjosti te sa željom i velikim optimizmom odgovoriti izazovima u budućnosti.

Na kraju ovoga Predgovora želimo ustvrditi kako smo tek na polovici „ophodnje” koju ima naša najvrednija vrsta drveća, hrast lužnjak i spremni smo dočekati opstojnost našega Instituta u narednom razdoblju za bar još toliko godina...

Zagreb, listopad 2015.

glavni urednik

dr. sc. Tomislav Dubravac, znanstveni savjetnik